

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku I. .
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.
o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 kwietnia 2006 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego we W.
z dnia 14 lipca 2005 r., sygn. akt III AUa .../04,

odrzuca skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 14 lipca 2005 r., Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, oddalił apelację wnioskodawczynie I. M. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. o ponowne ustalenie wysokości emerytury. Wyrokiem tym Sąd Okręgowy, oddalił odwołanie wnioskodawczynie od decyzji organu rentowego z dnia 17 września 2003 r., wskazując, że kwestia żądań wnioskodawczynie za okres od 27 marca 1994 r. została już prawomocnie rozstrzygnięta, zaś nowy wniosek został złożony w 2002 r. – „po upływie trzech lat od daty, gdy kwota bazowa osiągnęła 100 % przeciętnego wynagrodzenia”.

Podzielając to stanowisko, Sąd Apelacyjny dodatkowo wskazał, że „zakres i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza treść decyzji organu rentowego, stąd

(...) niedopuszczalne jest merytoryczne rozpoznanie żądań, które wykraczają poza zakres decyzji z dnia 17 września 2003 r.”.

Powyższy wyrok zaskarżyła skargą kasacyjną (nazwaną kasacją), wnioskodawczyni i zarzucając „rażące naruszenie prawa materialnego – art. 58 k.c. w związku z orzeczeniami Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11.02.1992 r, K 14/91 i z dn. 17.01.1995 w spr. K 16/93 (...) ponadto art. 118, 123 § 1²⁰ pkt 1, 1124§ 2 k.c. oraz art. 114 ustawy z dnia 17.12. 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS” oraz „rażące naruszenie art. 189, 318, 477^{11.167} § 2 k.p.c.”, wniosła o jego „uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego merytorycznego rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, ewentualnie o jego zmianę (...)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ze względu na datę wydania wyroku Sądu drugiej instancji, w sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące skargi kasacyjnej w brzmieniu po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98 - art. 3 tej ustawy).

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wnioskodawczyni nie złożyła takiego wniosku, nie wskazała także żadnego uzasadnienia, powołując się na „rażące naruszenie prawa”. W stanie prawnym obowiązującym do dnia 6 lutego 2005 r., według art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. kasacja powinna zawierać przedstawienie okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie. W utrwalonym orzecznictwie przyjmowano, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji polegało na wskazaniu podstaw wymienionych w art. 393 k.p.c., a więc przedstawieniu istotnego zagadnienia prawnego, potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, oczywistego naruszenia prawa przez zaskarżone orzeczenie albo zarzutu nieważności postępowania (por. uchwała połączonych izb: Izby Cywilnej oraz Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02 (OSNP 2003 nr 15, poz. 346; OSNC 2003 nr 7-8, poz. 92). Polegało to na sformułowaniu zagadnienia prawnego i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, wyjaśnieniu dlaczego

jest ono istotne, albo na określeniu, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (postanowienie z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; postanowienie z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151). Istotne zagadnienie prawne musiało dotyczyć podstaw kasacji (postanowienie z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211; postanowienie z dnia 20 lutego 2003 r., I CK 388/02, BSNIC 2003 nr 10, s. 44) oraz występować w ustalonym stanie faktycznym sprawy (wyrok z dnia 13 listopada 2002 r., I CK 213/02, LEX nr 74415). W przypadku powołania się na oczywiste naruszenie prawa przez zaskarżone orzeczenie należało wykazać, że jest to widoczne bez pogłębionej analizy jako sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie pojętymi regułami interpretacji (postanowienie z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; postanowienie z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437); zupełnie pewne i nie mogące ulegać żadnej wątpliwości (por. orzeczenie z dnia 25 września 1934 r., C II 1532/34, Zb.Urz. 1935, poz. 98); niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Przy zarzucie nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji należało oczywiście wskazać na okoliczności określone w art. 379 k.p.c.

Zmiana stanu prawnego wynikająca z nowej regulacji art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. nie może prowadzić do przyjęcia, że powyższe zasady uległy zmianie. Wręcz odwrotnie należy uznać, że ich prawne uzasadnienie uległo wzmocnieniu. W tym zakresie podkreślenia wymaga szczególny charakter skargi kasacyjnej, która jest środkiem zaskarżenia prawomocnego orzeczenia (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Wzrasta więc waga publicznoprawnej (ustrojowej) funkcji tego środka zaskarżenia (por. uzasadnienie wskazanej uchwały połączonych izb Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02). Nadto sposób uregulowania przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określony w art. 398⁶ k.p.c. (tzw. przedsąd) jednoznacznie powoduje konieczność uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania przez wskazanie podstaw wymienionych w tym przepisie.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) musi więc polegać na powołaniu okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., czyli na przedstawieniu występującego w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, nieważności postępowania lub oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Brak uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania polegającego na przedstawieniu okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. jest jej istotną wadą i wyklucza uzupełnienie tego braku, czyniąc skargę niedopuszczalną (postanowienie z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 51; por. też postanowienie z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/01, OSNC 2001 nr 10, poz. 156; postanowienie z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 52; postanowienie z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; postanowienie z dnia 11 maja 2001 r., III CZ 28/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 12; postanowienie z dnia 30 maja 2001 r., III CZ 36/01, OSNC 2002 nr 2, poz. 22; postanowienie z dnia 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001 nr 10, poz. 157; postanowienie z dnia 17 października 2001 r., III CZ 98/01, OSNC 2002 nr 5, poz. 71; postanowienie z dnia 27 listopada 2001 r., III CKN 462/01, OSNC 2002 nr 4, poz. 56).

Z tych względów skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.